

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta števil. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta števil. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Ptujski okrajni zastop.

Ko je prišel lansko leto okrajni zastop ptujski v nemške roke, smo že takrat povdarjali, s kakimi sredstvi je delala nemška stranka, da si pribori zmago. Sodnijsko je bilo dokazano, da se je ponaredil datum pod oblastilom južne železnice. Seveda, ker so to storili Nemci, ni se jim nič zgodilo. Vlada in njeni zastopniki nimajo oči za prestopke Nemcev. Tukaj navedemo dva slučaja, ki jasno pričata, kako je bilo mogoče, da je zmagala peščica Nemcev in njih podrepanikov.

C. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj, katerega vodja je znani Underdrain, velik prijatelj peka Orniga, je sestavilo volilni imenik. Kako je bil ta volilni imenik sestavljen, pričata sledeča slučaja. Anton in Julijana Pihler v Spod. Velovleku sta skupno posestnika posestva v Spod. Velovleku. Čeravno je moralo okrajno glavarstvo to vedeti in sta bila oba dosedaj volilca, vendar je c. kr. okrajno glavarstvo vpisalo samo Antona Pihlerja v volilni imenik velikega posestva. To nepravilno vpisanje je povzročilo dve reklamaciji. Prvo od slovenske strani, da se vpiše tudi žena Julijana Pihler v volilni imenik, ker je sosesnica in drugo od nemške strani, da se črta Anton Pihler iz volilnega imenika, ker je nepravilno vpisan. In okrajno glavarstvo, ki je to nepravilnost povzročilo, je ugodilo zahtevi nemške stranke, odbilo pa je isto od slovenske strani. Oba zakonska kot skupna posestnika plačujeta skupaj 145 K 85 v zemljiškega davka in 4 K 20 v hišno razrednega davka. C. kr. okrajno glavarstvo pa je javilo, da plačuje Anton Pihler 93 K 69 v davka. To je popolnoma neresnično in žalostno znamenje, da se ta urad nič ne briga za zemljiško knjižne

vpiske in davčne predpise. Pri tem sta mogoča samo dva vzroka, da se je to storilo iz malomarnosti ali pa nalašč.

Jednak slučaj, ki kaže v isti luči uradovanje in delovanje c. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj, je drugi: Tudi tukaj sta Mihael in Marija Mustafa skupna posestnika in vendar je bil samo Mihael Mustafa vpisan v volilni imenik. Reklamiralo se je od nemške stranke črtanje Mihaela Mustafa, slovenska stranka je zahtevala, da se pripiše v volilni imenik tudi njegova žena kot sosesnica. Slovenska zahteva se je odklonila, nemški se je ugodilo. V svojem odloku je navedlo c. kr. okrajno glavarstvo, da plača Mih. Mustafa samo 42.08 K davka, med tem ko je Mar. Mustafa samotlastnica in plačuje 88.85 K davka. In vendar ni imel ne Mihael Mustafa ne njegova žena Marija v letih 1902, 1903 in 1904 kake posebne lastnine, za katero bi se bil posebej predpisal davek. Oba sta posestnika, torej plačujeta jednako veliko davkov. Torej so tudi v tem slučaju od c. kr. okrajnega glavarstva navedene številke neresnične.

Tako ravnanje c. kr. uradov ima pa jako slabe posledice! Kako naj prebivalstvo z zaupanjem gleda na take urade, ki vsled napačnega poročanja povzročajo, da izgubijo volilci svojo volilno pravico. Vsled svoje nemške politike so že itak zgubili ti uradi vsako zaupanje pri slovenskem prebivalstvu, če pa se bodo dogajali taki slučaji, bomo pa drugače govorili.

Rusko-japonska vojska.

Japonci na Sahalinu.

Dne 7. t. m. zjutraj se je približalo japonsko brodovje ruskemu otoku Sahalinu ter

začelo obstreljavati obrežje blizu mesta Korzakovsk. Nato se je brodovje popoldne zopet približalo obrežju na drugi strani ter zopet začelo obstreljavati obrežje. Istočasno so pričeli Japonci izkrcavati čete s 15 ladij. Ko se je brodovje približalo mestu Korzakovsk, so mu obrežne baterije odgovarjale ter ga prisilile, da se je umaknilo. Poveljnik je pa uvidel, da se proti premoči ne more braniti, je dal povelje za umikanje, prej pa je zažgal vsa vladna poslopja in razstrelil topove, katere ni mogel seboj vzeti. Rusi imajo namreč na Sahalinu zelo majhno posadko in še ta obstoji večinoma iz samih kaznjencev. Ta mala četa seveda ni mogla uspešno braniti prodiranja Japoncev, ki so že sedaj posedli celi južni del otoka Sahalina, ki je približno tako velik, kakor avstrijska kronovina Galicija.

V Mandžuriji.

Na bojišču v Mandžuriji je še vedno pri starem. Japonska poročila pravijo, da so Japonci obkolili rusko armado in da je ruska zmaga na suhem izključena. Nasprotno seveda poročajo Rusi. Dopisnik „Novega Vremena“ Oljginski poroča iz Hunčulina: Te dni sem spremljal generala Lineviča pri obhodu naših postojank v središču. S tem sem izvršil svoj prvotni namen in si na svoje oči ogledal vse naše postojanke. Vtis, ki sem ga dobil potrjuje iz nova, da se naša armada ni še nikdar nahajala v tako izbornem položaju, kakor sedaj. Po 16 mesečnih bojih se je železni volji in vstrajnosti generala Lineviča posrečilo doseči, da ima sedaj armada dovolj topov in večšo artilerijo, telefone in brezžični brzojav, o čemer se je preje že toliko pisalo in govorilo. Hudo je misliti, da so nas napadali in blatili, ko nismo mogli izvajati uspehov,

LISTEK.

Skleda štrukljev.

(Spomini na moje rokodelsko potovanje.)

Stevo Ermanov.

Mladost, vedno se te bom z veseljem spominjal. Trenotki iskrene, neskaljene sreče mi ostanejo v spominu skozi celo življenje. . . . Tak sem jaz in taki so tudi drugi, katerim je cvetela sreča že v prvi mladosti; vsak se še pozneje rad spominja svojih „slavnih“ činov izza teh let. Jaz sem bil gotovo pod srečno zvezdo rojen, kajti ni mi bilo treba leta in leta trgati hlače po šolskih klopih in vzdihovati po zlati svobodi bodočih dni. Meni ni bilo treba beliti glave s Homerjem, Sokratom in Ciceronom i. dr., brez slovnice, matematike in druge šare sem z očitnim veseljem opazoval, kako se čimdalje bolj krči dolgi čas moje triletne sužnosti v okajenih prostorih Plazarjeve delavnice.

Kakor se razveseli tridesetletni sin, ko mu po dolgem moledovanju prepusti neizprosni oče posestvo, tako sem se veselil tudi jaz, ko se mi je naznanil čas skušnje. In kakor je ponosna brihtna devotka tedaj, kadar jej tovarišice lahko rečejo: nevesta, tako ponosen

sem bil jaz, ker sedaj ne bom več učenec, ampak pomočnik, ponosen pomočnik.

Tisti dan — na pustno nedeljo — sem zaukal, da je cela Dolenja vas vedela, da danes obhajam skušnjo.

Odslej sem vžival življenje svobodno in veselo. Imel sem dostop v častne, fantovske kroge na vasi. Ha, kaj mi pa hočete? Jaz sem pomočnik! Pri sosedih Burgezovi sem imel sedaj večjo veljavo. Ona mi je podajala sedaj iz bogate zbirke svojih izkušenj sama zlata zrna. Če sem prišel k svaku Stariču, natočil mi je sedaj iz onega malega sodeca tam v kotu, v katerem je hranil le kot zdravilo za protin, pristni, domači tepkovec. Sploh sem užival simpatije dobrih vaščanov v polni meri.

Spomlad je prišla v deželo z vso svojo mamljivo lepoto in krasoto. Po naših gozdih je prepevalo nebroj drobnih ptic in po naših travnikih je na tisoče cvetic razširjalo svoj prijetni vonj. Črešnja na vrtu je pokazala že očitne znake, da jo bomo kmalu brali; sploh narava je bila, kamor si pogledal, v najlepši rasti in cvetju. Mene pa je gnalo ven v širni svet, domača vas mi je bila pretesna. Želja, videti svet in si nabrati izkušenj, se mi je vselila v srce in mi silila s silo na dan. Nisem si mogel kaj, da ne bi razodel to svojo skrivnost Burgezovi in jo vprašal za svet. Ona se je začudila, da mislim po svetu.

„Je-e-e! po svetu da boš šel? Je-e-e!“

„Čez teden dni pojdem doli na Štajersko.“ (Po Gorenjskem pravijo krajem pod Ljubljano doli sploh Štajersko.)

„Na Štajersko? je-e! Tisto pa ne, Stevo, po svetu pa ne, le mene slušaj, jaz vem, kaj je svet; še luterš boš postal, če greš od doma.“

„Kdaj se vam je pa tako zameril svet? Vi ste sploh vedno doma“, sem rekel jaz.

„A včasih ni bilo tako. Saj pravim, današnji svet nima na pravem koncu glave. Danes se že kar za kratek čas vozijo okoli. In pa kako je neumen sedaj mladi svet! Joj, ko smo bile me mlade, jaz, Hudinova Urša in Mica in tudi druge, me smo se vozile samo na božja pota, drugam nikoli. Samo enkrat je bilo, ko smo šle vse tri obiskati mojo sestro Ančko v Žuženberk. Tisti nerodni Nemčev Marko nas je peljal po nekem klancu gori za Mirno. Pa oh, saj pravim, mladi svet! Pijan je bil nemara in naju je preobrnil. Sam angelj varuh naju je varoval, da si nismo rebra polomile. Ker ni bilo več kot dve uri še do doma, sva rajši šle, kakor pa da bi se peljale pri tem nerodnežu. Vidiš, od tedaj pa ne grem nič več iz naše vasi in tudi tebi svetujem, da tu ostaneš.“

Meni pa take besede niso šle k sreči. Mislil sem le, kako lepo bo po cesti iti in zdaj pa zdaj iz sence opazovati, kako si drugi